

Biuletyn

Instytutu Myśli Józefa Tischnera

Rok 2011

Krąg Przyjaciół

Michał Heller

Helmut Juros

Krzysztof Michalski

Bp Tadeusz Pieronek

Władysław Stróżewski

Marian Tischner

Adam Węgrzecki

Jacek Woźniakowski

Abp Józef Życiński

Rada Programowa

Jan Andrzej Kłoczowski OP (przewodniczący)

Krystyna Ablewicz

Aleksander Bobko

Wojciech Bonowicz

Marek Drwięga

Jacek Filek

Adam Hernas

Steffen Huber

Jarosław Jagiełło

Maria Karolczak

Anna Karoń-Ostrowska

Krzysztof Mech

Karol Tarnowski

Łukasz Tischner

Adam Workowski

Zarząd Instytutu

Zbigniew Stawrowski (dyrektor)

Elżbieta Hernas (wicedyrektor ds. organizacyjnych)

Maria Karolczak (wicedyrektor ds. programowych)

Działalność Instytutu

W roku 2011 Instytut Myśli Józefa Tischnera prowadził następującą działalność:

Archiwum

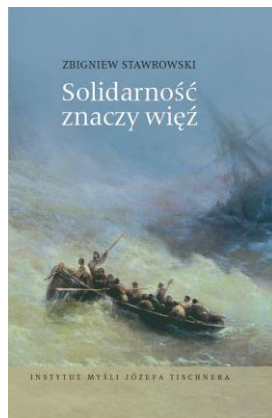
W 2011 roku Archiwum IMJT kontynuowało uzupełnianie bazy archiwaliów dotyczących Józefa Tischnera. Sukcesywnie powiększane zbiory materiałów audio i audio-wizualnych liczą obecnie 327 nagrań dźwiękowych oraz 289 pozycji filmowych. Rozbudowano również bibliografię tekstów autorstwa Józefa Tischner, która obejmuje obecnie 1135 pozycje, z czego Archiwum fizycznie posiada 737. Natomiast bibliografia tekstów dotyczących osoby i filozofii Tischnera zawiera pozycje 609, z czego w dyspozycji naszej placówki znajduje się 390. Informacja o wszystkich tych pozycjach jest dostępna na stronie www.tischner.org.pl. Oprócz tego Archiwum kontynuowało prace nad zabezpieczeniem w formie cyfrowej materiałów już zgromadzonych oraz bieżąco napływających.

Wydawnictwo

Zbigniew Stawrowski,
Solidarność znaczy więź

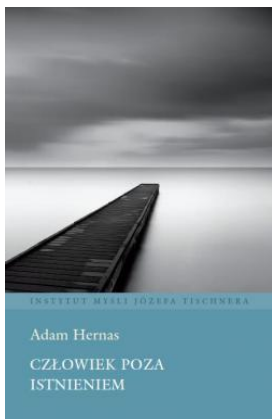
O książce:

Książka przedstawia jedno z najważniejszych doświadczeń ostatnich dziesięcioleci, odsłaniając jego uniwersalny, etyczny a nie polityczny sens, wchodząc jednocześnie w dialog i zarazem polemikę z wspólnotową refleksją prezentowaną przez Józefa Tischnera i Jana Pawła II.

Książka ta jest intelektualnym i duchowym świadectwem przedstawiciela pokolenia, któremu było dane współtworzyć ruch solidarności, a jednocześnie kogoś, kto dzięki wieloletniej współpracy z twórcą *Etyki Solidarności*, otrzymał narzędzia, by ruch ten poddać pogłębionej refleksji etycznej.

Wartość intelektualną, a także zalety literackie publikacji podkreślają recenzenci wydawniczy książki: znakomici znawcy myśli Tischnera i Jana Pawła II, sami będący jednocześnie uczestnikami i świadkami ruchu solidarności – *prof. Aleksander Bobko oraz dr Jarosław Gowin.*

W serii *Drogi myślenia* ukazała się:

Adam Hernas,
Człowiek poza istnieniem

O książce:

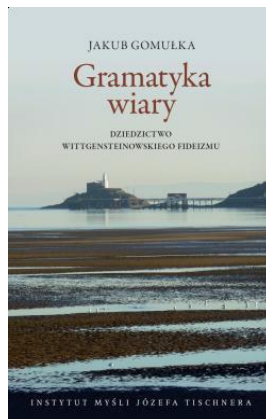
Jak dobrze wiadomo, aby mówić o człowieku w sposób przedmiotowy, trzeba by najpierw samemu przestać nim być. Ta perspektywa nieodpartego zaangażowania jest tu kluczowa i decyduje o tym, że również my, piszący książki, jako ludzie z konieczności występujemy zawsze we własnej sprawie. Jeśli jakkolwiek definicja słowa „człowiek” miałaby być możliwa, to należałoby zacząć od tej pierwszoplanowej charakterystyki: to ten, kto zawsze występuje w swojej sprawie, bezwarunkowo zaangażowany, przymusowy uczestnik. Aby zachować do końca konsekwencję, należałoby więc także skorygować termin „antropologia”. Książka nie ma dostarczać wiedzy na temat: „człowiek”. Lepszy byłby tu termin „antropozofia” rozumiany jako wyraz znajomości spraw ludzkich, jako intelektualne zmaganie się z doświadczeniem, którego książka jest zawsze tylko niedokończonym i otwartym opisem.

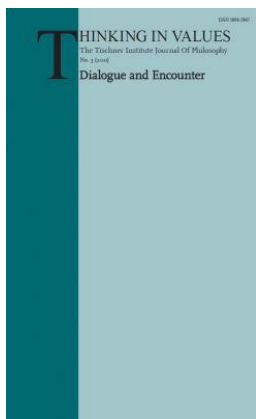
(ze wstępu)

Jakub Gomułka,
Gramatyka wiary

O książce:

Książka Jakuba Gomułka *Gramatyka wiary* przedstawia i analizuje poglądy tzw. Szkoły w Swansea, czyli „Wittgensteinowskich fideistów” – filozofów religii inspirowanych myślą późnego Wittgensteina. Jest to pierwsza w Polsce pozycja w całości poświęcona temu intrygującemu zagadnieniu. Świetnie udokumentowana, kompetentna i pisana z błyskotliwą inteligencją, prezentuje historię tego dość ekscentrycznego nurtu anglosaskiej filozofii religii. Szkoła ze Swansea stawia bardzo aktualne pytania o funkcjonowanie języka religijnego i o znaczenie wyrażeń występujących w tym języku. W dobie „postsekularyzmu” i „postmetafizyki” trzeba podjąć trud ponownego przemyślenia sposobu, w jaki język religijny odnosi się do rzeczywistości, trzeba pytać, czym może być ta rzeczywistość. Trudno mi jednak zaakceptować odpowiedzi, jakie na te pytania udzielają „Wittgensteinowscy fideiści”. Również autor *Gramatyki wiary* odnosi się z rezerwą do tej propozycji. Pod koniec książki prezentuje zarys ujęcia alternatywnego, które również stara się być wierne filozofii późnego Wittgensteina. – *prof. Karol Tarnowski*

Czasopismo

Thinking in Values (nr 3), *Dialogue and Encounter*

Prezentacja najwartościowszych tekstów, poświęconych różnym problemom z dziedziny szeroko rozumianej humanistyki. W 2011 roku numer czasopisma poświęcony został – podstawowym pojęciom filozofii Tischnera: dialogowi oraz spotkaniu. Oprócz najważniejszych tekstów samego Tischnera zawiera również artykuły, komentarze i polemiki dotyczące tytułowego tematu, których autorami są Marek Drwięga, Dobrosław Kot, Jacek Filek, Adam Workowski, Anna Karoń-Ostrowska, Anna Fraś oraz Piotr Sikora.

Projekty edukacyjne

W roku 2011 Instytut Myśli Józefa Tischnera we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim przeprowadził trzy cykle szkoleniowe *Ewangelia i Ekonomia*, adresowane do osób duchownych i świeckich współpracujących z instytucjami wyznaniowymi.

Celem projektów było poszerzenie znajomości ekonomii przez „ludzi Kościoła”, i dostarczenie uczestnikom szkoleń praktycznej wiedzy z zakresu prawa, ekonomii i finansów. Projekt służył pomocą osobom zajmującym się sprawami finansowymi w parafialnych i diecezjalnych instytucjach kościelnych, w podniesieniu kwalifikacji i unikaniu pułapek związanych z prowadzoną działalnością.

Seminaria

W Instytucie w minionym roku odbywało się mające już swą długą tradycję seminarium prof. Karola Tarnowskiego – w semestrze zimowym było poświęcone książce Józefa Tischnera *Myślenie według wartości*, a w semestrze letnim *Dialogom Platona*.

Rozpoczął się też nowy cykl seminariów dr Anny Karoń-Ostrowskiej dotyczących myśli religijnej i dramatycznej K. Wojtyły i J. Tischnera – co ich łączyło, co dzieliło, jaki intelektualno-duchowy obraz polskiego katolicyzmu zostawili nam jako dziedzictwo.

Dni Tischnerowskie

W 2011 roku Instytut Myśli Józefa Tischnera był głównym organizatorem XI Dni Tischnerowskich w Krakowie, które były poświęcone refleksji nad kwestią narodu, ojczyzny i patriotyzmu. Na te i inne pytania starali się odpowiedzieć uczestnicy Sesji Naukowej „Maski i twarze patriotyzmu”. Była to też okazja do spotkania z wybitnymi postaciami współczesnej myśli humanistycznej (Ján Čarnogurský, Władysław Stróżewski, Jerzy Szacki, Bronisław Łagowski, Marek Cichocki, Dariusz Gawin, Dariusz Kosiński, Zbigniew Stawrowski, Tadeusz Szawiel) oraz do dyskusji wokół ważkich problemów współczesnego świata. Różnorodność programowa, a także możliwość bezpośredniego udziału w panelach dyskusyjnych sprawia, że z roku na rok poszerza się liczba i spektrum odbiorców.

Kongres Tischnerowski

W 2011 roku Instytut Myśli Józefa Tischnera był głównym organizatorem Międzynarodowego Kongresu Tischnerowskiego „Dobro i Prawda”. Było to pierwsze tego typu wydarzenie. W odróżnieniu od znanych już – nie tylko w Krakowie – Dni Tischnerowskich, służyć miało ono przede wszystkim pogłębieniu refleksji filozoficznej.

Wśród zaproszonych na Kongres gości znaleźli się m.in. Chantal Delsol, Nikolaus Lobkowicz oraz zajmujący się myślą Tischnera filozofowie z kraju i zagranicy (z Niemiec, Austrii i Słowacji). Wygłoszono ponad 30 referatów, podejmujących różnorodne problemy związane z tytułowym tematem. Obok pytań metafizycznych oraz wątków etyczno-społecznych, znacząca część obrad poświęcona była kwestii mądrego wychowania i edukacji. Z jednej strony temat ten był ważny dla samego Tischnera, z drugiej strony nasz Instytut ma wieloletnie doświadczenie we współpracy ze Stowarzyszeniem „Drogami Tischnera”, skupiającym ponad 40 szkół nazwanych imieniem filozofa z Łopusznej, których nauczyciele i uczniowie klas licealnych zostali również zaproszeni do udziału w Kongresie.

Współpraca

Poza inicjatywami podejmowanymi samodzielnie Instytut uczestniczył też w rozmaitych przedsięwzięciach współorganizowanych z innymi instytucjami.

Konferencja dla nauczycieli w Łopusznej

Ta coroczna inicjatywa adresowana jest do nauczycieli i organizowana przez Stowarzyszenie *Drogami Tischnera*. Jej uczestnikami są nauczyciele szkół noszących imię ks. Tischnera oraz innych placówek oświatowych z całej Polski. IMJT był odpowiedzialny za merytoryczne przygotowanie wykładów i referatów.

Promocja i debata o książce „Zrozumieć przemijanie” prof. Krzysztofa Michalskiego

Promocja i debata zorganizowana wspólnie z Kolegium Filozoficzno-Teologicznym oo. Dominikanów oraz redakcją pisma „Kronos”, odbyła się 28 lutego 2011 roku.

Konferencja *Guardini - Tischner. Drama der Verantwortung.*

Wraz z *Guardini Stiftung*, Instytut Myśli Józefa Tischnera współorganizował konferencję naukową poświęconą myśli Guardiniego i Tischnera. Jako nasi przedstawiciele w konferencji udział wzięli: prof. Zbigniew Stawrowski, prof. Aleksander Bobko, prof. Tadeusz Gadacz oraz dr Steffen Huber. Spotkanie odbyło się 10-11 października 2011 roku w Instytucie Teologii Uniwersytetu Humboldta w Berlinie.

Aby wspomóc naszą działalność, mogą Państwo przekazać 1% swojego podatku lub przekazać darowiznę na rzecz Instytutu:

Nr KRS:
0000178324

Nr konta:
57 1030 1582 0000 0008 5261 3009

Wszystkich ludzi dobrej woli, zatroskanych o jakość polskiego myślenia, bardzo prosimy o wsparcie.

dr Łukasz Tischner

- Przewodniczący Konwentu Fundatorów

o. prof. Jan Andrzej Kłoczowski OP

- Przewodniczący Rady Programowej

prof. Zbigniew Stawrowski

- Dyrektor Instytutu

Pomogli nam:

NBP

**TYGODNIK
POWSZECHNY**

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

**Kolegium Filozoficzno-Teologiczne
oo. Dominikanów w Krakowie**

